

Associate Degree Finance

AANVRAAG MACRODOELMATIGHEIDSTOETS NIEUWE OPLEIDING

ZUYD HOGESCHOOL, DECEMBER 2023

Samenvatting

Dit dossier behandelt de macrodoelmatigheidseisen voor de opleiding Ad Finance aan Zuyd Hogeschool. De belangrijkste aspecten zijn:

- Met de Ad Finance werkt Zuyd Hogeschool aan het vergroten van het onderwijsaanbod met als doel passende studiepaden voor alle studenten. De Academie voor Financieel Management biedt nog geen Ad-opleidingen aan en ziet de Ad Finance als mooie en waardevolle uitbreiding van het portfolio.
- De Ad-er Finance is een administratieve allrounder in een assistentfunctie en werkt onder begeleiding dicht tegen een adviserende rol. De Ad-er heeft meer verantwoordelijkheid en zelfstandigheid dan een mbo-professional, maar is niet eindverantwoordelijk. Functies van de Ad-er Finance zijn zowel te vinden in grote, financiële instellingen, als bij het MKB.
- Voor de leeruitkomsten sluit Zuyd Hogeschool aan bij de beroepstaken en competenties die zijn vastgesteld in het Landelijk Domeinprofiel.
- De resultaten van een werkgeversenquête in de regio en diepgaande interviews met een aantal potentiële werkgevers tonen een grote steun vanuit het werkveld voor de ontwikkeling van de Ad Finance in Limburg. De meeste bedrijven zien de meerwaarde en geven aan behoefte te hebben aan afgestudeerde Ad Finance professionals.
- Een landelijke, kwantitatieve analyse toont een krappe arbeidsmarkt in de finance en een stijging van het aantal vacatures met relevante functietitels, met name op mbo en mbo/hbo niveau.
- De arbeidsmarktprognoses van ROA/AIS geven een gevarieerd beeld in de relevante beroepsgroepen: van bijna geen knelpunten bij boekhouders tot enige (accountants) en grote knelpunten bij financieel specialisten en economen. De academie Financieel Management ervaart dat in de regio een grote regionale krapte is in de accountantsfuncties, waaronder die van assistent accountant en junior accountant.
- Uit UWV-informatie blijkt landelijk een zeer krappe spanningsindicator voor de passende beroepsklasse. Er is een stabiele ontwikkeling van het aantal werknemersbanen en een daling van het aantal WW-uitkeringen sinds 2019. Passende en relevante beroepen en functies van de Ad-er Finance worden genoemd in het UWV-overzicht van kansrijke beroepen, zowel nationaal als regionaal.
- Toenemende regelgeving in de financiële wereld enerzijds en robotisering/automatisering anderzijds, leiden tot een toegenomen vraag naar meer specialistische activiteiten. Deze onderwerpen komen in de opleiding aan bod, waardoor de Ad-er Finance een ondersteunende rol heeft in de steeds specialistischer wordende werkzaamheden.
- De regio Limburg kent nog geen Ad Finance waardoor een nieuwe Ad Finance niet als concurrerend wordt gezien. Verwachte instroom zal uit de regio komen en geen negatief effect op de landelijke spreiding hebben. Andere hogescholen steunen het plan van Zuyd Hogeschool voor het starten van een Ad Finance.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inhoudsopgave	3
1. Basisgegevens Instelling.....	4
2. Basisgegevens Opleiding.....	4
3. Inhoud opleiding en onderwijsprogramma	5
3.1. Behoeftte aan een Ad Finance	5
3.2. Profiel en doelstelling	5
3.3. Curriculum	6
4. Doelgroep van de opleiding en nadere vooropleidingseisen (indien van toepassing).....	7
5. Beroeps-/arbeidsmarktprofiel afgestudeerden	7
6. Geschatte instroom in de nieuwe opleiding	8
7. Onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte (art. 6 lid 1 sub a in samenhang met lid 2)	9
7.1. Regionale arbeidsmarkt.....	9
7.2. Landelijke kwantitatieve onderbouwing.....	12
7.3. Arbeidsmarktprognose	14
7.4. Maatschappelijke behoefte	20
8. Analyse bestaand aanbod en inschatting verwante instroom (art. 5 lid 4).....	21
9. Noodzaak tot start nieuwe opleiding (art. 6 lid 1 sub b in samenhang met lid 3)	22
9.1. Ruimte voor nieuwe opleiding binnen bestaand portfolio van Zuyd.....	22
9.2. Noodzaak voor uitbreiding versus integratie in huidige opleiding(en)	23
10. Aansluiting instellingsprofiel (art. 6 lid 1 sub b in samenhang met lid 4)	23
11. RIO- en ISCED-indeling.....	24
12. Afstemming (art. 4 lid 3)	24
12.1 Afstemming binnen de onderwijsinstelling	24
12.2 Afstemming verwante Ad- en Bacheloropleidingen	24
13. Bronnenlijst.....	26

1. Basisgegevens Instelling

Naam instelling(en)	Zuyd Hogeschool Academie voor Financieel Management
BRIN-code(s)	25 JX
KvK-nummer(s)	14060995
Contactpersoon aanvraag	XXXX
Contactpersoon CvB	Aanvrager College van Bestuur XXXX

2. Basisgegevens Opleiding

Kenmerk aankondiging	
Naam	Ad Finance
Oriëntatie	Hbo
Niveau	Associate Degree
Vorm	Voltijd
Gemeente(n) waar de opleiding wordt gevestigd	Sittard
Taal	Nederlands
Studielast	120 EC
Studieduur	24 maanden/ 2 jaar
Beroepsvereisten	
Capaciteitsbeperking	
Beoogde startdatum	September 2025
ISAT-code (indien bekend)	80143
RIO-(sub)onderdeel	Economie
ISCED-rubriek (optioneel)	

3. Inhoud opleiding en onderwijsprogramma

In dit hoofdstuk beschrijven we beknopt de behoefte van de arbeidsmarkt aan een Ad-opleiding Finance aan Zuyd Hogeschool. Ook schetsen we het profiel en de doelstelling van de opleiding en geven we een overzicht van het curriculum.

3.1. Behoefte aan een Ad Finance

De regio Limburg kampt met structurele arbeidsmarktkrapte met betrekking tot financiële beroepen. Deze is ontstaan door de toenemende vraag naar financiële expertise – mede ingegeven door op hand zijnde transitie en daar aan gekoppelde nieuwe wet- en regelgeving – en demografische krimp. De Academie voor Financieel Management van Zuyd Hogeschool wil met de Ad Finance tegemoetkomen aan deze krapte op de arbeidsmarkt.

Met de Ad Finance willen we studenten naast een vierjarige bacheloropleiding een extra mogelijkheid bieden in hun studieroute, aansluitend op hun eigen kennisniveau en ambities én inspelen op de toenemende vraag van het lokale werkveld naar gekwalificeerd personeel. Na afstuderen kan de Ad-er Finance direct als startbekwame professional in diverse posities aan de slag in het financieel-economische en fiscale domein, bijvoorbeeld als financieel medewerker, junior (assistent)-controller, (junior) business analyst, Value Officer of Business Support Officer. Daarnaast kan de afgestudeerde kiezen voor verder studeren in één van de twee bacheloropleidingen van Zuyd Hogeschool die naadloos aansluiten op de Ad Finance.

“De Ad opleiding zal het laagdrempeliger maken om door te studeren na een MBO, wat past bij de transitie die wij zien van ondersteunend werk naar een adviserende rol.” (Gemeente Landgraaf)

3.2. Profiel en doelstelling

Zuyd gelooft dat iedereen uniek is, met eigen talenten. En dat iedereen de kans moet krijgen deze te ontwikkelen, te omarmen én in te zetten voor een betere toekomst. Onderdeel van de in november 2023 gepresenteerde Zuyd Onderwijsstrategie is om het onderwijsaanbod te vernieuwen en vergroten, met passende studieroutes voor alle studenten, van Associate degrees tot masters en Professional Doctorates. De ontwikkeling van de Ad Finance sluit aan bij deze ambitie.

Het profiel van de Ad-er Finance is dat van een finance professional die administratief allround heeft leren kijken, signaleert en interpreteert. Een kritische en onderzoekende houding is essentieel, evenals communicatie- en rapportagevaardigheden. De belangrijkste beroepstaken van de Ad-er Finance liggen op het financieel-administratieve, bedrijfseconomische en fiscale vlak. De net afgestudeerde Ad-er werkt voornamelijk onder begeleiding in een assistentfunctie, bijvoorbeeld als financieel medewerker, assistent controller, of financial consultant. In voorkomende gevallen, met name bij meer eenvoudige werkzaamheden, functioneert de Ad-er Finance professional zelfstandig. Eenmaal aan het werk, groeit de Ad-er door naar een hoger niveau, al dan niet door het volgen van een vervolgopleiding. Als beoogde leeruitkomsten hanteren we de beroepstaken uit het Landelijk Domeinprofiel voor Ad opleidingen in de Finance¹ (bronpagina 15-18).

In het werkveld van de Ad-er Finance doet zich een aantal ontwikkelingen voor, die van invloed zijn op het toekomstige werk, op de gebieden digitaliseren (datamanagement en datavisualisatie) en duurzaamheid (meervoudige waardecreatie, Sustainable Development Goals (SDG's) en Corporate

---

¹ Landelijk domeinprofiel Associate-degree opleiding Finance,

Sustainability Reporting Directive (CSRD). In het voorgestelde curriculum besteden we aandacht aan deze onderwerpen, zie ook paragraaf 3.3 voor de opbouw van het curriculum. In de Ad Finance worden digitalisering en duurzaamheid geïntegreerd in de diverse beroepstaken en vakgebieden. Zo is datavisualisatie, via de tool Power-BI, onderdeel van het maken van een dashboard met bijbehorende KPI's (blok 3). CSRD wordt geïntegreerd in het vak externe verslaggeving (blok 5).

3.3. Curriculum

Figuur 1 geeft een schematisch overzicht van het curriculum van 120 EC dat is opgebouwd uit 4 blokken per jaar. In ieder blok staan één of meerdere beroepstaken (uit het Ad-profiel, zie hoofdstuk 5) centraal die worden uitgevoerd middels drie leerlijnen. De eerste leerlijn is *Beroepsproducten*. In de tweede leerlijn, de *Kennisleerlijn*, krijgen studenten basisvakken aangeboden met relevante kennis en informatie per blok. De derde leerlijn is *Vaardigheden*, waarin vaardigheden aan bod komen die niet direct zijn gerelateerd aan de praktijkopdracht. Studenten werken toe naar het realiseren van de leeruitkomsten op NLQF-niveau 5 (Ad-niveau).

	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
jaar 1	Basisblok Beroepsproduct: <i>Businessplan</i>	Beroepstaak 1, 2, 4 Beroepsproduct: <i>Boekhouding en BTW-aangifte</i>	Beroepstaak 3 Beroepsproduct: <i>Dashboard met KPI's</i>	Keuzemodule
	Blok 5	Blok 6	Blok 7	Blok 8
jaar 2	Beroepstaak 1, 2, 4 Beroepsproduct: <i>Jaarrekening en aangifte IB-VPB</i>	Beroepstaak 3 Beroepsproduct: <i>Procesverbetering</i>	Beroepstaak 5 <i>Beroepspraktijk</i>	

Figuur 1: overzicht van het Ad-Finance curriculum

In jaar 1 wordt de fundering gelegd waarbij de verschillende beroepstaken aan bod komen. In leerjaar 2 komen alle beroepstaken nogmaals aan bod in een verdiepend blok, waarbij de student de betreffende beroepstaak op niveau 5 afrondt. Hieronder volgt een korte omschrijving van de verschillende blokken in het curriculum.

Jaar 1

Blok 1 is een basis/introductieblok.

- Leerlijn Beroepsproduct: Businessplan
- Leerlijn Kennis: Bedrijfsadministratie, Bedrijfseconomie.
- Leerlijn Vaardigheden: Communicatieve Vaardigheden, Professionele Ontwikkeling, Excel.

In Blok 2 staan de beroepstaken Samenstellen en Fiscaliteit centraal (beroepstaken 1, 2 en 4).

- Leerlijn Beroepsproduct: Boekhouding en aangifte BTW
- Leerlijn Kennis: Bedrijfsadministratie, Externe Verslaggeving en Belastingrecht
- Leerlijn Vaardigheden: Communicatieve Vaardigheden, Professionele Ontwikkeling, Exact.

In blok 3 staat Managementinformatie centraal (beroepstaak 3).

- Leerlijn Beroepsproduct: Dashboard met KPI's
- Leerlijn Kennis: Management Accounting en Financiering
- Leerlijn Vaardigheden: Communicatieve Vaardigheden, Professionele Ontwikkeling, Power BI.

Blok 4 wordt ingevuld met een keuzemodule, gericht op specialisatie en beroepsoriëntatie.

Voorbeelden: praktijkdagen, IT-vaardigheden, SDG's.

Jaar 2

Blok 5: Verdieping van beroepstaken blok 2. In blok 5 staan managementrapportages centraal waarbij casuïstiek van praktijkpartners afkomstig is. Deze partners zijn ook betrokken bij de inhoud en begeleiding van het beroepsproduct.

- Leerlijn Beroepsproduct: Jaarrekening en aangiftes IB en VPB
- Leerlijn Kennis: Bedrijfsadministratie, Externe Verslaggeving en Belastingrecht
- Leerlijn Vaardigheden: Aangiftepakket, Professionele Ontwikkeling, Caseware / Exact.

Blok 6: Verdieping van beroepstaken blok 3. In blok 6 krijgen studenten een introductie in de LEAN-methodiek, Bedrijfsprocessen en AOIB

- Leerlijn Beroepsproduct: Procesverbetering
- Leerlijn Kennis: Management Accounting, Administratieve Organisatie, LEAN-BPM.
- Leerlijn Vaardigheden: Advies Vaardigheden / Onderzoekend Vermogen, Professionele Ontwikkeling, Process Mining.

Blok 7 en 8: Studenten gaan in de praktijk werken aan een opdracht (beroepstaak 5).

4. Doelgroep van de opleiding en nadere vooropleidingseisen (indien van toepassing)

De voornaamste doelgroep voor de voltijdse Ad Finance opleiding aan Zuyd Hogeschool zijn recent afgestudeerden van mbo niveau-4 opleidingen en havisten die recent hun diploma hebben gehaald (conform wettelijke instroomvereisten). De Ad Finance richt zich daarbij op potentiële studenten die de stap naar een bacheloropleiding te groot vinden, of een vierjarige opleiding te lang vinden. Uiteraard verwelkomen we ook studenten met een mbo-4 of havo-diploma met werkervaring, al is dit niet onze primaire doelgroep.

Een tweede doelgroep voor deze opleiding is de groep studieswitchers binnen Zuyd Hogeschool. Dit zijn primair studenten afkomstig van de hbo-bacheloropleidingen Finance & Control en Accountancy, maar ook van andere opleidingen in – met name - het economisch domein.

De twee doelgroepen van de Ad Finance van Zuyd Hogeschool passen bij het landelijk beeld van instromers in Ad-opleidingen. Uit de Factsheet Ad opleidingen 2017-2021 van de onderwijsinspectie² (bronpagina 1, geel kader) blijkt dat van de instromende studenten ongeveer 58% direct uit het mbo, havo of vwo komt, met driekwart daarvan uit het mbo. De overige 42% van de Ad-instromers stonden al eerder in het hoger onderwijs ingeschreven, bijvoorbeeld in een hbo-bachelor.

5. Beroeps-/arbeidsmarktprofiel afgestudeerden

Het doel van de Ad Finance van Zuyd Hogeschool is het opleiden van (start)bekwame beroeps-beoefenaars. Een afgestudeerde Ad-er Finance is een meedenkende doener, een allrounder op het gebied van (financiële) administratie en een finance professional. Veelal werkt de Ad-er Finance onder begeleiding in een assistentenfunctie. In voorkomende gevallen, met name bij eenvoudigere en

---

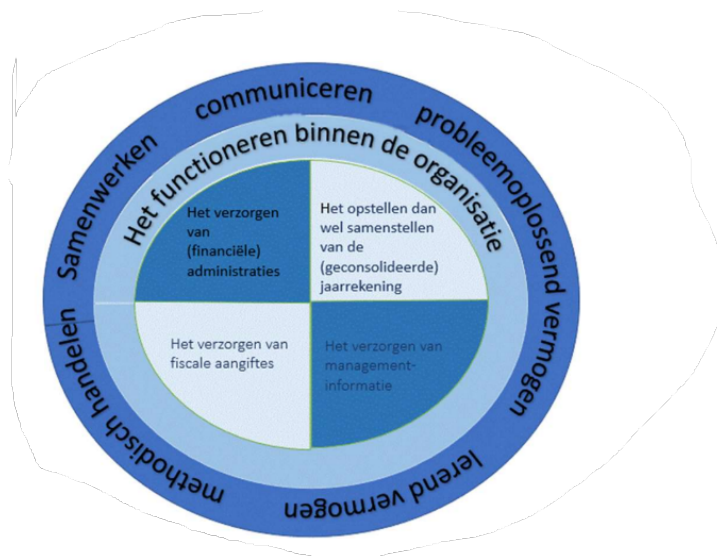
²<https://www.onderwijsinspectie.nl/documenten/publicaties/2022/07/14/factsheet-associate-degree-opleidingen-2017-2021>

voorbereidende werkzaamheden, werkt de Ad-er Finance zelfstandig. Vanaf de start van de opleiding is er aandacht voor vaardigheden en de beroepspraktijk om dit te kunnen bereiken.

De kennis en vaardigheden waarover de Ad Finance professional na afstuderen beschikt, zijn beschreven vanuit beroepstaken in een Landelijk Domeinprofiel voor Ad opleidingen (LAdO) in de Finance³ (bronpagina 15-18). Voor de Ad Finance aan Zuyd Hogeschool hebben we de vijf beroepstaken uit het Landelijk Domeinprofiel overgenomen, zie ook figuur 2:

1. Het verzorgen van (financiële) administraties;
2. Het opstellen dan wel samenstellen van de (geconsolideerde) jaarrekening;
3. Het verzorgen van managementinformatie;
4. Het verzorgen van fiscale aangiftes;
5. Het functioneren binnen de organisatie.

Naast de beroepstaken voldoet de afgestudeerde Ad-er Finance aan de algemene niveau-5 vaardigheden die nodig zijn om de beroepstaken goed uit te kunnen voeren. De algemene vaardigheden die we voor de Ad Finance aan Zuyd Hogeschool hebben geformuleerd, komen overeen met die uit het Landelijk Domeinprofiel: Samenwerken, communiceren, probleemoplossend vermogen, lerend vermogen en methodisch handelen.

Figuur 2: Beroepstaken en competenties Ad Finance

Tijdens het werken aan de beroepstaken heeft de Ad Finance professional een onderzoekende houding. Dit houdt in dat de Ad-er afwijkingen, kansen en knelpunten signaleert, deze analyseert om vervolgens, indien nodig, correcties en/of verbetervoorstellen te doen. Dit communiceert en/of rapporteert hij aan zijn leidinggevende en/of (interne) klant. Ook tijdens het werken aan beroepstaken is de Ad Finance professional nauwkeurig en accuraat, en is bovendien in staat om te werken met relevante spreadsheetprogramma's en geautomatiseerde systemen.

Binnen Zuyd Hogeschool kent de Ad Finance een aantal eigen speerpunten, die aansluiten bij onder meer de regio en het lectoraat, te weten Meervoudige Waardecreatie (Sustainable Finance & Control) en Informatietechnologie & Data Driven Decision Making.

6. Geschatte instroom in de nieuwe opleiding

De opleiding gaat uit van een instroom van 15-25 studenten in het eerste jaar, oplopend tot een instroom van ongeveer 30 studenten per jaar. Landelijke cijfers laten positieve ontwikkelingen zien rondom de instroom bij Ad-opleidingen, onder meer door groeiende bekendheid bij (potentiële) studenten. De eerdergenoemde Factsheet Ad opleidingen 2017-2021 van de onderwijsinspectie² geeft meer gedetailleerde informatie over instroom in Ad-opleidingen.

De interesse voor Ad-opleidingen is ook zichtbaar in de regio Limburg. Een analyse van de Dienst Marketing en Communicatie van Zuyd Hogeschool⁴ (bronpagina 3) toont aan dat Zuyd Hogeschool drie

³ Landelijk domeinprofiel voor AD opleidingen in de Finance (zie ook Bron 1)

⁴ Kansen en risico's studentenmarkt Ad Finance

succesvolle Ad-opleidingen kent met een stabiele gemiddelde instroom, zie onderstaande tabel. De wens en ambitie van Zuyd Hogeschool is dan ook om het portfolio uit te breiden.

Instroom voltijd Ad	Gemiddelde instroom 2018-2022
Ad Commercieel Management	59
Ad Facility Management	49
Ad ICT	69

Tabel 1: instroom AD opleidingen bij Zuyd Hogeschool

Het merendeel van de mbo-instroom in de bestaande Ad opleidingen van Zuyd Hogeschool komt van een direct gerelateerde mbo-opleiding. Uit de eigen analyse is dat ook de verwachting voor de Ad Finance. Limburg is een krimpregio, dat is ook zichtbaar in de uitstroom van het mbo. Desondanks verwachten we dat de uitstroom van de twee voornaamste mbo-instellingen in de regio (Vista en Gilde) voldoende is om de beoogde instroom voor de Ad Finance te realiseren. We schatten in dat een deel van de mbo- en havo-uitstroom niet kiest voor een hbo-bacheloropleiding, omdat ze vier jaar te lang vinden en/of onzeker zijn of ze het niveau aankunnen van de als zwaar bekendstaande hbo-bacheloropleidingen Accountancy en Finance & Control. Het aanbieden van de Ad Finance op Ad-niveau zal naar verwachting studenten aantrekken die anders niet hadden gekozen voor een vervolgopleiding. Daarnaast verwachten we op basis van gesprekken met andere Ad Finance opleidingen in Nederland, dat onze Ad Finance een geschikt alternatief is voor studenten die dreigen uit de eigen bacheloropleidingen uit te vallen. Risico van kannibalisme van de eigen bacheloropleidingen is reëel, maar over het geheel genomen niet per definitie negatief. We verwachten dat de totale instroom (bacheloropleidingen + Ad-opleiding) toeneemt en de uitval afneemt als gevolg van het aanbieden van de Ad Finance in aanvulling op de twee bestaande bacheloropleidingen. Kortom, de inschatting is dat het aantal bachelordiploma's stabiel blijft en wordt aangevuld met een groep Ad-professionals.

Voor een succesvolle instroom, is het van belang om voldoende bekendheid te geven aan de geplande Ad Finance bij de regionale mbo-instellingen. Vanuit de bachelors Accountancy en Finance & Control is al regelmatig en goed contact met Vista. Met ROC Vista College in Maastricht en Heerlen zijn gesprekken gevoerd en Vista College ondersteunt het initiatief voor een nieuw te starten Ad Finance. Zij zijn van mening dat dit hun studenten meer doorstroommogelijkheden biedt naar het hbo. Ook treden we in contact met een tweede regionale mbo-instelling, Gilde Opleidingen. De Ad Finance zal in de overleggen en bij de contacten met de mbo-instellingen expliciet onder de aandacht worden gebracht.

7. Onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte (art. 6 lid 1 sub a in samenhang met lid 2)

7.1. Regionale arbeidsmarkt

De ontwikkelingen op de arbeidsmarkt in de afgelopen vijf jaar, van de corona-periode naar de huidige krapte op de arbeidsmarkt, maken het moeilijk om een eenduidige conclusie te trekken uit de verschillende landelijke, kwantitatieve analyses en prognoses (zie hoofdstuk 7.3.). Ook geeft de (sub)regionale functie van Ad-opleidingen behoefte aan zicht op de lokale en regionale arbeidsmarkt. Gezamenlijk heeft dat ertoe geleid dat we onderzoek hebben laten doen naar de actuele regionale arbeidsmarktbehoefte voor de Ad Finance.

7.1.1 Regionale arbeidsmarktbehoefte: Werkgeversenquête

In het najaar van 2023 hebben we een werkgeversenquête⁵ gehouden bij organisaties in de regio die we als potentiële werkgevers van Ad Finance afgestudeerden van Zuyd Hogeschool zien. In totaal hebben 60 zeer diverse organisaties de enquête ingevuld, van accountancy- en assurantiekantoren tot de politie, transport- en horecabedrijven. Een aantal quotes van werkgevers worden in dit document aangehaald. Ondanks de diversiteit in organisaties, herkent 91% van de geënquêteerden het beeld van onze Ad Finance professional volledig of grotendeels (bronpagina 3). Ook vindt 86% dat de Ad Finance meerwaarde heeft voor de regionale arbeidsmarkt (bronpagina 7).

“Op dit moment is het zeer moeilijk om vacatures in het Finance-gebied in te vullen. Breder aanbod helpt bedrijven bij de invulling van deze vacatures en mensen beter in hun kracht te zetten, hetgeen win-win is voor zowel werknemer als werkgever.” (APG groep, BOvens)

“De inhoud van de genoemde taken voorziet in een behoefte. Mbo-niveau is overigens niet per se te laag. Het gaat vooral om de onderzoekende houding, als die in een opleiding wordt gestimuleerd is dat heel waardevol” (Vista College)

Ruim 88% van de respondenten geeft aan dat de arbeidsmarkt de komende zeven jaar krap of zeer krap zal blijven (bronpagina 6). Er wordt daarbij aangegeven dat automatisering deels een oplossing zal bieden voor de krapte, maar ook dat ontwikkelingen in Artificial Intelligence en digitalisering zullen vragen om specifieke kennis op deze gebieden. De Ad-professional biedt op dit gebied een meerwaarde ten opzichte van een mbo-er. Het speerpunt Informatietechnologie & Data Driven Decision Making van het lectoraat sluit mooi aan op deze behoefte.

Potentiële werkgevers en onze huidige werkveldcontacten zien duidelijk de voordelen van Finance professionals op Ad-niveau ten opzichte van zowel mbo-4 niveau als hbo-niveau.

“We juichen het initiatief toe omdat we verwachten dat AD'ers beter passen bij het aanbod dat we voor hen hebben.”

“De kwaliteit van het MBO kan een impuls gebruiken. Door een opleiding hieraan toe te voegen is dat voor zowel de student als bedrijfsleven waardevol.” (Boels Verhuur)

“Wij constateren op onze afdeling financiële administratie dat werknemers met een mbo-opleiding te weinig bagage hebben voor de functie van administratief medewerker. Werknemers met een hbo-opleiding hebben meestal weer te veel bagage. Een tussenliggende Ad Finance opgeleide pas precies in onze functie.” (Amrath Hotels)

“Eerdere ervaring met Ad'ers maakt dat er zeker een additionele waarde wordt gezien in deze opleiding.” (Govers)

“In de toekomst nemen we liever een Ad'er aan met werkervaring en een sterke wil om door te leren, dan een HBO'er die niets wilt leren.” (BAAT)

---

⁵ Uitkomsten werkgeversenquête Ad Finance Zuyd Hogeschool

“De markt is goed voor mensen die afstuderen van de AD-opleiding. Ik denk wel dat zij vooral bij MKB-bedrijven en kleinere accountantskantoren terecht gaan komen voor hun startbanen.” (BDO Maastricht)

Ruim 69% van de geënquêteerden geeft aan in de toekomst zeker Ad Finance professionals aan te willen nemen, 27% geeft aan dit misschien te zullen doen (bronpagina 13). Tabel 2 laat zien hoeveel Ad-ers de geënquêteerden in een periode van 3 jaar verwachten aan te nemen. Dit komt neer op 30-60 Ad-ers per jaar.

	absoluut	relatief
1 of 2	19	45%
Tussen 2 en 5	16	38%
Tussen 5 en 10	2	5%
>10	2	5%
Overig	3	7%
N	42	100%

TABEL 2: AANTAL INGESCHATTE AD-ERS FINANCE REGIONALE WERKGEVERS AAN TE NEMEN IN EEN PERIODE VAN 3 JAAR.

De functies die de Ad-er Finance volgens de geënquêteerden zou kunnen vervullen, kennen een grote diversiteit (zie de antwoorden op vraag 12 van de enquête, bronpagina 11). Dit is deels te verklaren met de diversiteit aan potentiële werkgevers. We denken ook dat nieuwe functies ontstaan door ontwikkelingen in het werkveld en daarmee veranderende beroepen, bijvoorbeeld Data steward of KYC (Know Your Customer) officer. Ook speelt mee dat werkgevers - naast een aantal bekende en veelvoorkomende functietitels zoals financieel medewerker en assistent accountant – moderniseren naar aansprekende namen en functies, zoals Business Analyst, Business Support Officer en Record-to-Report Officer om aantrekkelijker te zijn in de huidige, krappe arbeidsmarkt.

Concluderend, op basis van de uitkomsten van de werkgeversenquête is er duidelijk behoefte aan en ruimte voor de Ad-Finance professional op de regionale arbeidsmarkt.

7.1.2. Werkgeversinterviews

Om een duidelijk beeld te scheppen van de huidige, regionale arbeidsmarkt voor Ad Finance profielen, en om inzicht te verschaffen in de baankansen van afgestudeerden, zijn er diepte-interviews gehouden met een elftal bedrijven en organisaties die gelden als potentiële werkgevers⁶. De geïnterviewde bedrijven verschilden in omvang en branche, zoals accountantskantoren en andere bedrijven met een finance (& control) afdeling.

In verschillende interviews wordt gerefereerd naar het veranderende takenpakket van finance-professionals als gevolg van toenemende automatisering en artificial intelligence. Een aantal bedrijven ziet mogelijkheden voor de Ad-er Finance ten opzichte van mbo-4 profielen, vanwege de expertise en vaardigheden die nodig zijn in de transitie naar digitalisering en automatisering. Dit zal leiden tot minder vraag naar totale mankracht en tegelijk leiden tot toegenomen vraag naar specifieke kennis en expertise. De Ad-er Finance zit dicht bij een adviserende rol en is daarmee aantrekkelijker dan een mbo'er.

⁶ Ad Finance: Arbeidsmarktrelevantie Onderzoek door Sparke & Keane

Geïnterviewden geven aan dat naast kennis op het gebied van finance, de afgestudeerden ook voldoende praktijkervaring en communicatieve vaardigheden moet hebben. Eén van de geïnterviewden geeft aan dat de Ad-er met name interessant is voor het MKB, waar een mbo-er vaak ondergekwificeerd is en een hbo-bachelor niet pragmatisch genoeg.

“We hebben het praktische van een MBO'er nodig, en het abstractieniveau van een HBO'er.” (Janshen Hahnrahts Group)

Het Ad-diploma als eindniveau is nog niet voor alle werkgevers de standaard. Veel organisaties en bedrijven zien het als een verlaagde drempel om het financiële vakgebied in te gaan, waarmee de totale instroom in het vakgebied toeneemt en het niveau stijgt. Op de lange termijn vinden de meeste werkgevers doorstuderen tot een bachelor essentieel, wat past bij het soort kandidaat die ze zoeken (motivatie en potentie). Dit heeft volgens ons ook te maken met de relatieve onbekendheid met wat de Ad-er voor een organisatie of bedrijf kan betekenen.

Net als uit de enquêtes, komt uit de interviews een brede steun voor de Ad-Finance naar voren. Werkgevers in de regio zien een meerwaarde in finance professionals op Ad-niveau. Enerzijds vanwege meer expertise, vaardigheden en zelfstandigheid dan mbo-4 niveau, anderzijds vanwege goede doorstroommogelijkheden naar de hbo-bachelor.

7.2. Landelijke kwantitatieve onderbouwing

7.2.1. Vacature- en trefwoordenanalyse

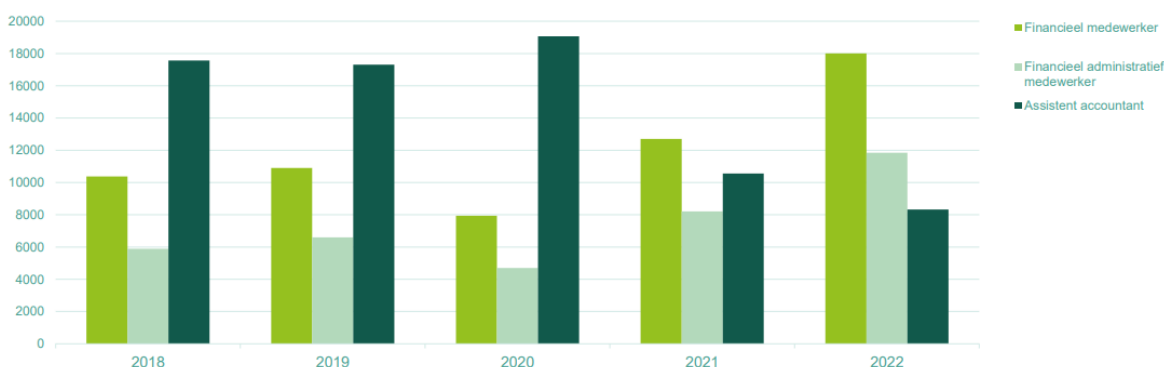
Momenteel staat de arbeidsmarkt in Nederland onder druk, er is een grote tot zeer grote krapte op de arbeidsmarkt. Werkgevers hebben grote moeite om de juist geschoolde medewerkers te vinden voor het invullen van vacatures. Deze krapte is ook aanwezig in de wereld van de Finance. Een vacatureanalyse⁷ door Markteffect, in opdracht van Zuyd Hogeschool, bevestigt de bevindingen van werkgevers dat de arbeidsmarkt krap is. De vacatureanalyse laat zien dat het totaal aantal landelijke vacatures op basis van 24 relevante functietitels, ruim 57.000 was in 2022 (bronpagina 7), een stijging van 20% ten opzichte van 2018 (zie figuur 4). Deze stijging komt met name door een toename in het aantal mbo en de mbo/hbo vacatures.

Uit de analyse blijkt dat er in de periode 2018-2022 een sterke stijging is van relevante functietitels, met name in de vraag naar mbo en mbo/hbo-gechoold personeel. De toename in vacatures die vragen naar professionals met een mbo/hbo opleiding, passen bij het Ad-niveau. De twee meest voorkomende functietitels in 2022 waren Financieel administratief medewerker en Financieel medewerker (zie figuur 3). Beiden laten op mbo en op mbo/hbo niveau een stijging zien over de jaren 2018-2022 (bronpagina 8). Er is sprake van een dip in 2020, die in 2021 lijkt te zijn hersteld. Mogelijk is hier sprake van een corona-effect, al is dit in de analyse niet onderzocht. Onze inschatting is dat voor de Ad Finance professional van Zuyd Hogeschool deze twee functietitels ook in de toekomst de belangrijkste zijn.

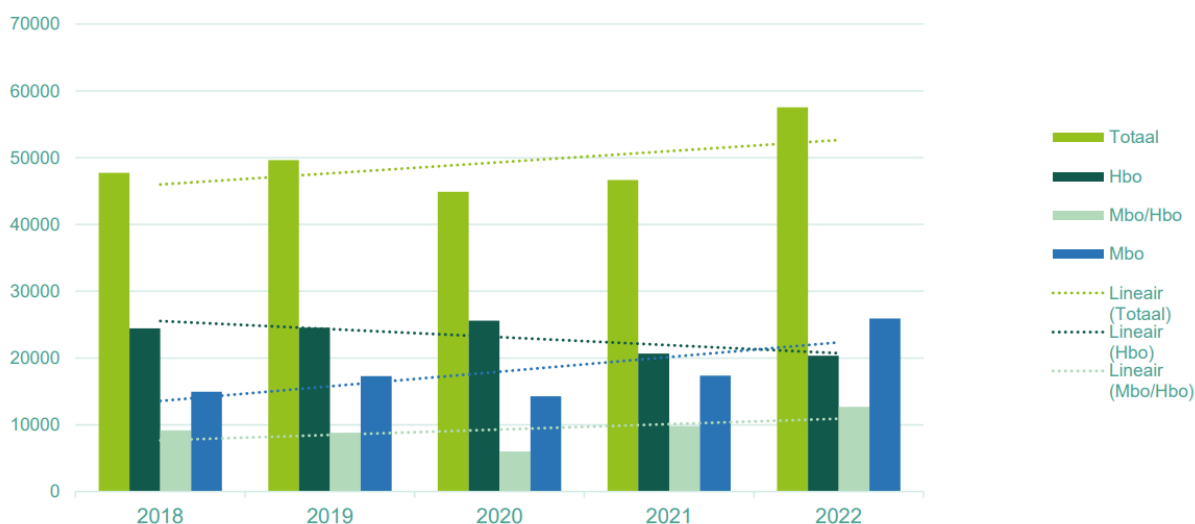
---

⁷ Vacatureanalyse Associate degree Finance door Markteffect

Ontwikkelingen vacatures – functietitels met 4.000 – 20.000 uitgezette vacatures per jaar in de periode 2018-2022

Figuur 3: vacatures voor meest voorkomende functietitels (2018-2022)

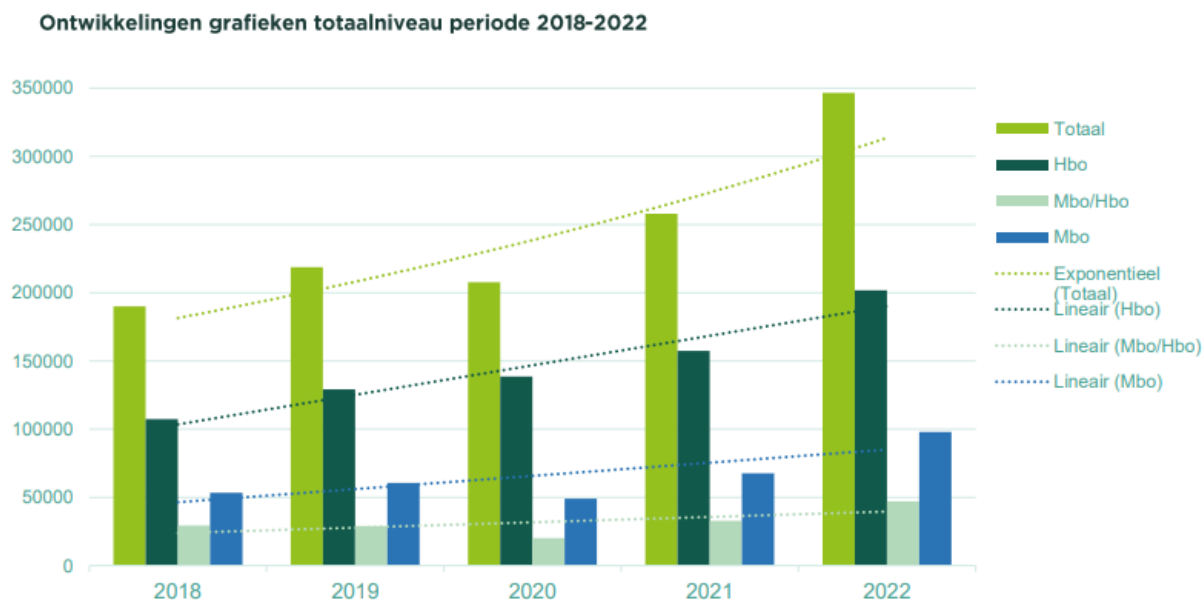

Figuur 4: totaal aantal vacatures (2018-2022) aan de hand van 24 relevante functietitels

Figuur 4 laat ontwikkelingen in vacatures op de verschillende niveaus zien. Het aantal vacatures op hbo-niveau laat een lichte daling zien in 2021 en 2022 ten opzichte van de daaraan voorafgaande jaren. Deze daling wordt veroorzaakt door een grote afname in aantal vacatures met de functietitel assistent accountant. Hoewel dit nog steeds de grootste categorie is voor hbo-vacatures, daalde het aantal vacatures voor assistent accountant van 56% naar 34% van het totaal aantal hbo-vacatures tussen 2018 en 2022 (brongpagina 8). Ook op mbo- en mbo/hbo-niveau is een lichte daling op deze functietitel, al is de omvang op deze niveaus veel kleiner. Uit navraag van Zuyd Hogeschool bij verschillende werkgevers blijkt dat de arbeidsmarktkrapte voor deze categorieën (assistent accountant en junior accountant) zo groot is, dat het volgens werkgevers geen zin heeft om vacatures te plaatsen. Steeds vaker worden deze posities niet meer ingevuld door middel van het uitzetten van vacatures. Werving verloopt veelal via recruitment en aan de hand van (directe en) persoonlijke benadering van mogelijke kandidaten, zoals via LinkedIn. Vermoedelijk is dit een van de redenen voor de daling van deze functies in de vacatureanalyse.

De resultaten van de vacatureanalyse door Martkeffect betreffen heel Nederland. Onderzoek naar landelijke spreiding laat zien dat het aandeel van Limburg in de relevante functietitels (4%) vergelijkbaar is met het aandeel van Limburg in alle functietitels (5%) (brongpagina's 16 en 17).

Naast een analyse van het aantal vacatures is ook een trefwoordenanalyse gedaan (zie figuur 5, bronpagina's 19 en 20). Hieruit komt een grote stijging in het aantal vacatures met trefwoorden die relevant zijn voor de Ad Finance. Op alle niveaus (mbo, mbo/hbo en hbo) is een toename te zien in de – voor de Ad Finance relevante – trefwoorden in vacatures. Uit de trefwoordenanalyse blijkt dat de trefwoorden 'financiële administratie' en '(administratieve) processen' het meest voorkomen en de grootste stijging laten zien. Na de coronadip stijgen deze trefwoorden ook het sterkst in de mbo/hbo vacatures.

Figuur 5: ontwikkelingen vacatures n.a.v. trefwoordenanalyse

Naast de kwantitatieve analyses is, op verzoek van Zuyd Hogeschool, ook een kwalitatieve vacatureanalyse gedaan⁷. Ook uit deze analyse, waarin relevante (vakinhoudelijke) vaardigheden, soft-skills en functie-eisen zijn meegenomen, blijkt de relevantie van de Ad Finance. De leerdoelen van de Ad Finance sluiten goed aan bij de functie-eisen, gevraagde soft skills en andere werkzaamheden zoals beschreven in vacatureteksten (bronpagina's 31-33). In de vacatureteksten blijkt het verschil tussen hbo- en mbo-niveau vaak uit de (eind)verantwoordelijkheid die de medewerker draagt, bijvoorbeeld bij het voorbereiden, opstellen, controleren en analyseren van jaarrapportages. De Ad-er Finance zit daar in niveau tussen: meer verantwoordelijkheid dan de mbo-professional, maar niet eindverantwoordelijk. Wel zal de Ad-er zelfstandiger werken en daarmee een deel van de verantwoordelijkheid overnemen.

Uit de inhoudelijke analyse van de vacatures blijkt verder dat belang wordt gehecht aan het signaleren van kansen en problemen, communicatieve vaardigheden en analytische vaardigheden. Ook wordt het belang van samenwerken benadrukt, net als het belang van zelfstandig functioneren (bronpagina 3). Deze vaardigheden zijn onderdeel van de leerdoelen van de Ad-Finance.

7.3. Arbeidsmarktprognose

7.3.1. Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA/AIS) cijfers, landelijk

Om inzicht te krijgen in de relevante arbeidsmarkt van de Ad Finance, is gebruik gemaakt van informatie van het UWV, CBS en het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA). Zuyd Hogeschool

heeft aan onderzoeksbureau Markteffect gevraagd om deskresearch uit te voeren naar de Arbeidsmarktbehoefte en Maatschappelijke behoefte voor de Ad Finance⁸.

In de meest recente arbeidsmarktprognoses van ROA/AIS wordt een beeld geschetst van de huidige en op middellange termijn te verwachten arbeidsmarktontwikkelingen. Belangrijk hierbij is de 'ITKP indicator'. Wanneer deze getypeerd wordt als 'groot' betekent dat er veel arbeidskrachte voor de betreffende categorie verwacht wordt. Dat is dus gunstig in het kader van een mogelijke aanvraag.

De positieve ontwikkelingen die de vacature- en trefwoordenanalyses laten zien, zijn voorsnog niet zichtbaar in de cijfers van het ROA (2023). Belangrijk om daarbij te vermelden is dat de ROA-cijfers gebaseerd zijn op de jaren waarin corona een grote rol speelde en een negatief effect had op vele arbeidsmarkten. Meer actuele cijfers, bijvoorbeeld van het UWV, maken duidelijk dat de arbeidsmarkt niet alleen is aangetrokken, maar zelfs zeer krap is. In die zin zijn de ROA-cijfers dus nu van beperktere betekenis.

Tabellen 2 en 3 geven een samenvatting van het arbeidsmarktbehoefte-onderzoek door Markteffect⁸ waarin gegevens van ROA over relevante beroepsgroepen en opleidingstype wordt gegeven. In beginsel kan meer gewicht toegekend worden aan de prognose van ROA op het opleidingstype dan aan de prognoses van ROA op de beroepsgroepen. De opleidingscategorieën geven een beter (completer) beeld van de arbeidsmarkt, omdat daarin zowel verwachte vacatureaantallen als de uitstroom uit opleidingen worden betrokken. In de beroepscategorieën wordt alleen een beeld van het aantal verwachte vacatures gegeven, zonder daarbij de uitstroom uit opleidingen te betrekken.

De gegevens laten zien dat het beeld in de relevante beroepsgroepen diffuus is: van vrijwel geen knelpunten bij boekhouders en boekhoudkundig medewerkers tot enige (accountants) en groot (financieel specialisten en economen). Vanwege het ontbreken van cijfers voor het opleidingstype Associate degree, is voor de ROA-analyse gekozen voor het opleidingstype financieel management en fiscaal recht (hbo-bachelor) als meest relevant. Voor dit opleidingstype is de toekomstige arbeidsmarktsituatie redelijk.

Beroepsgroepen	Verwachte uitbreidingsvraag tot 2026	Verwachte vervangingsvraag tot 2026	Verwachte baanopeningen tot 2026	ITKB in 2026
Boekhouders	3.000 (0.4%/jaar)	18.400 (2.4%/jaar)	21.400 (2.8%/jaar)	0.911 (vrijwel geen)
Boekhoudkundig medewerkers	5.400 (0.7%/jaar)	20.400 (2.3%/jaar)	25.800 (2.9%/jaar)	0.926 (vrijwel geen)
Accountants	8.300 (1.3%/jaar)	11.800 (1.8%/jaar)	20.200 (2.9%/jaar)	0.896 (enige)
Financieel specialisten en economen	5.100 (1.0%/jaar)	10.000 (1.9%/jaar)	15.100 (2.9%/jaar)	0.883 (groot)

Tabel 2: Arbeidsmarktprognose (ROA/AIS) voor relevante beroepsgroepen

Opleidingstype	Verwachte uitbreidingsvraag tot 2026	Verwachte vervangingsvraag tot 2026	Verwachte baanopeningen tot 2026	Verwachte instroom schoolverlaters tot 2026	ITKP in 2026
Bachelor financieel management en recht	5.800 (0.9%/jaar)	13.100 (2%/jaar)	18.800 (2.9%/jaar)	21.600 (3.2%/jaar)	1.04 (enige)

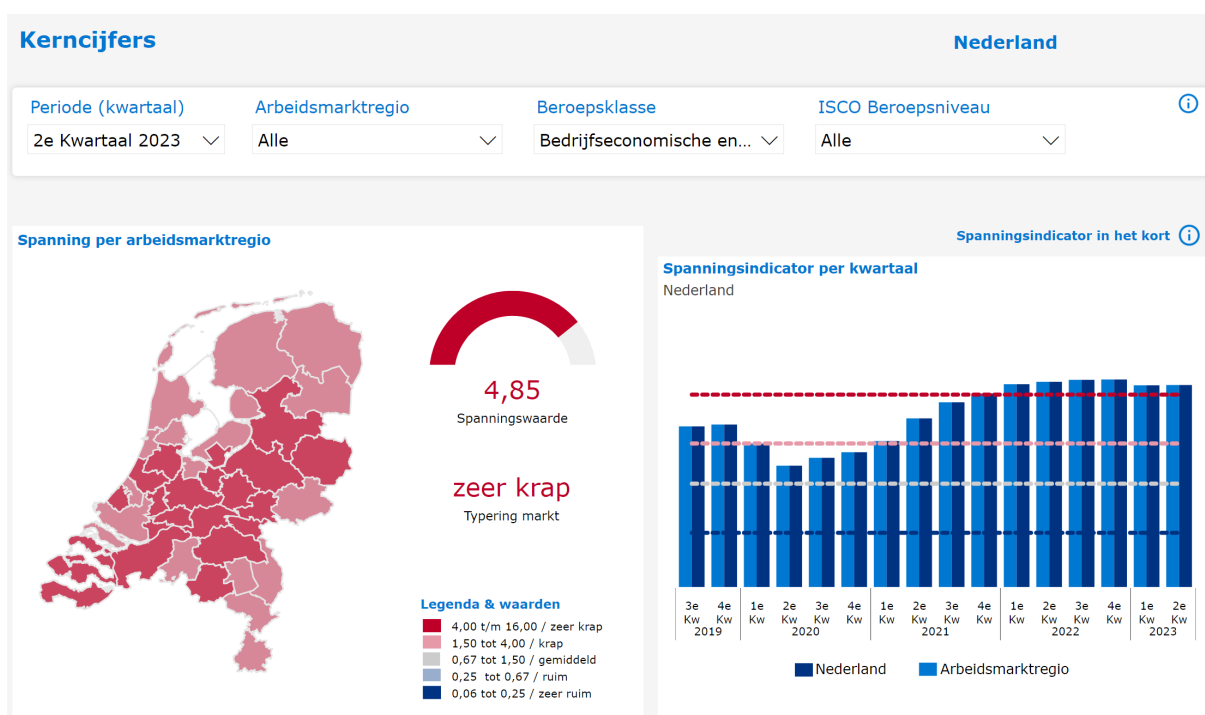
Tabel 3: Arbeidsmarktprognose (ROA/AIS) voor relevante opleidingstypen.

⁸ Deskresearch Associate degree Finance

7.3.2. UWV (landelijk)

UWV geeft via haar dashboard⁹ aan dat op landelijk gebied de spanningsindicator voor de beroepsklasse Bedrijfseconomische en Administratieve beroepen op zeer krap staat (zie figuur 6).

De UWV-barometer arbeidsmarkt Financiële dienstverlening van januari 2021¹⁰ geeft een goed beeld van de ontwikkeling van de functies binnen de financiële sector. De belangrijkste conclusie is zijn dat de coronacrisis geen negatief effect lijkt te hebben gehad op de werkgelegenheid in de financiële sector. Dit is te zien aan de stabiele ontwikkeling van het aantal werknemersbanen en een daling van het aantal WW-uitkeringen. Toch zagen we een dalende vraag naar personeel in 2020, met name de behoefte aan administratief personeel (mbo of lager) daalde. Dit is een structurele trend als gevolg van digitalisering, maar de coronacrisis heeft vermoedelijk een versterkend effect (gehad). Tegelijkertijd blijven er nog steeds goede baankansen voor specialisten (ICT, financieel, juridisch) op hbo-/wo-niveau.

Figuur 6: UWV-dashboard spanningsindicator Bedrijfseconomische en Administratieve beroepen

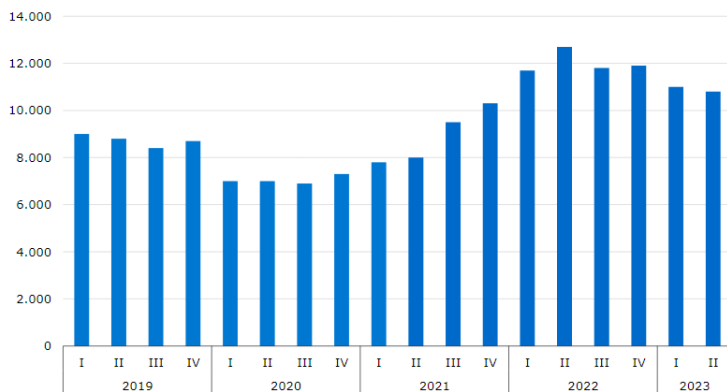
Op de website van het UWV is een update te vinden over deze barometer¹¹. Daaruit blijkt dat vanaf 2020 het aantal banen in de financiële dienstverlening toeneemt. Als naar het aantal vacatures wordt gekeken, zie ook figuur 7, dan is in 2020 (eerste coronajaar) een sterke daling zichtbaar. In 2021 en 2022 herstelde de economie zich en nam het aantal openstaande vacatures snel toe. In 2023 is een lichte daling (stabilisatie) zichtbaar, al blijft het aantal openstaande vacatures in de financiële dienstverlening hoger dan voor de coronacrisis.

⁹ <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/dashboards/spanningsindicator>

¹⁰ [UWV-barometer-financiele-dienstverlening-jan-2021 \(werk.nl\)](https://www.werk.nl/barometer-financiele-dienstverlening-jan-2021)

¹¹ [Financiële dienstverlening \(werk.nl\)](https://www.werk.nl/financiele-dienstverlening)

Bron: CBS, openstaande vacatures, per kwartaal 2019-2023

Figuur 7: ontwikkeling openstaande vacatures financiële dienstverlening

Kansrijke beroepen

Financieel en administratie – juridisch

Middelbaar beroepsniveau / gespecialiseerd vakmanschap

- Administratief-juridisch medewerkers
- Incassomedewerkers
- Roostermakers en personeelsplanners¹
- Directiesecretarissen en managementassistenten¹

Hoger / wetenschappelijk beroepsniveau

- Boekhouders en financieel administrateurs, salarisadministrateurs^{1, 2}
- Schadebehandelaars, assurantieadviseurs, acceptanten verzekeringsmaatschappij³
- Adviseurs hypotheek, kredieten en subsidies³
- Financieel- en beleggingsspecialisten, treasurers
- Compliance officers, know your customer (kyc) / customer due diligence- (cdd) specialisten²
- (Assistent) controllers en IT-auditors²
- AA- en assistent accountants, register accountants²
- Belastingadviseurs
- (Assistent) inkopers en hoofden inkoop
- Juristen / juridisch adviseurs, kandidaatnotarissen⁴

¹ Afhankelijk van taken en verantwoordelijkheden kan het gaan om een functie op middelbaar of hoger beroepsniveau.
² Door digitalisering worden adviestaken in deze functie belangrijker.
³ Voor deze beroepen zijn Wft-diploma's nodig (Wet financieel toezicht).
⁴ Er is een groeiende vraag vanuit juridische afdelingen van bedrijven, bijvoorbeeld naar commercial legal council of juridisch specialisten op het gebied van IT/privacy.

Figuur 8: Kansrijke beroepen (juli 2023) financieel-administratieve domein

UWV geeft in haar meest recente overzicht (juli 2023) bovenstaande kansrijke beroepen (zie figuur 8) in het financieel-administratieve domein¹². Kijkend naar (structureel) kansrijke beroepen, dan vallen een aantal voor de Ad Finance relevante beroepen op in positieve zin, zoals AA- en assistent-accountants en controllers. Een aantal van deze kansrijke beroepen sluit aan bij de Ad Finance waartoe we opleiden, zoals boekhouders, financieel administrateurs, (assistent) controllers en assistent accountants.

¹² [UWV Kansrijke beroepen juli 2023 \(https://www.werk.nl/imagesdxa/uwv-kansrijke-beroepen-2023_tcm95-451013.pdf\)](https://www.werk.nl/imagesdxa/uwv-kansrijke-beroepen-2023_tcm95-451013.pdf)

7.3.3. Verschuiving in werkzaamheden binnen domein

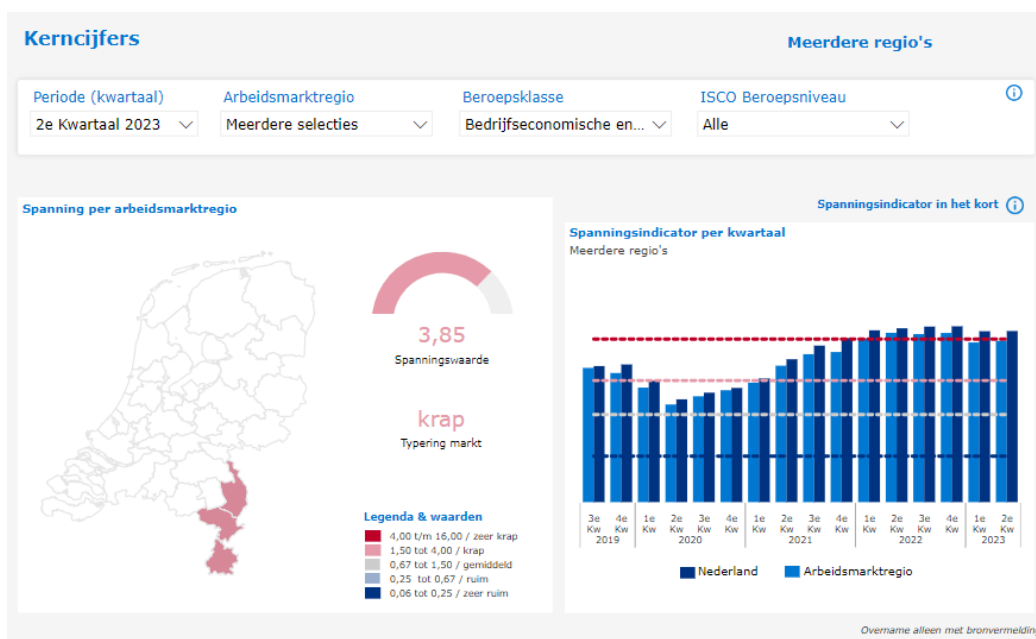
In aanvulling op de ontwikkelingen van vacatures in het financieel-administratieve domein, is er ook een verschuiving zichtbaar in de expertise en vaardigheden. In de eerdergenoemde barometer, wordt expliciet de groeiende vraag naar specialisten op het gebied van Customer Due Diligence (CDD) genoemd. *‘Banken richten zich steeds meer op het voorkomen van financiële criminaliteit, zoals witwassen of financiering van terrorisme.’*

Ook de Rabobank¹³ benoemt in een aantal stukken expliciet het vooruitzicht van accountancy- en administratiekantoren. Toenemende regelgeving wordt benoemd als belemmering en als kans:

- Er komt meer wet- en regelgeving op de beroepsgroep af. Een voorbeeld daarvan is de Europese regelgeving omtrent rapportage van duurzaamheid. De Europese Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) zorgt voor een toename van het werk voor de sector. Onze Ad'ers worden voor dit werk voorbereid. De Ad-er Finance wordt ook opgeleid in het CDD vakgebied, dus sluit goed aan bij deze ontwikkeling.
- Ook de inzet van nieuwe technologieën zorgt voor een verandering van werkzaamheden binnen het financieel-economische domein. Robotisering en software leiden tot minder behoefte aan handwerk, terwijl data-analyse zorgt voor een verschuiving naar meer adviserend werk. Ook hier besteden we in de opleiding van de Ad-er Finance aandacht aan.

7.3.4. Regionale arbeidsmarktprognose

Figuur 9 laat zien dat de regionale arbeidsmarkt sinds begin 2022 tot en met het tweede kwartaal van 2023 krap tot zeer krap was in de regio's waar Zuyd Hogeschool zich met deze Ad-Finance op richt (Zuid, Midden en Noord-Limburg).

Figuur 9: UWV-dashboard spanningindicator regio Limburg

Tot slot geven we het overzicht van kansrijke beroepen in de categorie Financieel-Juridisch in de regio's die door Zuyd Hogeschool worden bediend (figuur 10). De krapteberoepen van de drie regio's komen sterk overeen en een aantal beroepen worden genoemd waartoe de Ad Finance opleidt, zoals financieel administrateurs en assistent accountants en – controllers. Kijkend naar de regionale

¹³ [Vooruitzicht accountancy en administratiekantoren blijft goed - Rabobank](#)

arbeidsmarktprognose voor Limburg (Midden, Zuid en Noord) is er - ondanks enige stabilisering in de financiële dienstverlening – blijvende krapte.

Zuid-Limburg

Financieel en administratie - juridisch
Middelbaar / gespecialiseerd vakmanschap
Administratief-juridisch medewerkers
Roostermakers en personeelsplanners ¹
Directiesecretaresses en managementassistenten ¹
Hoog / wetenschappelijk
Boekhouders en financieel administrateurs ^{1,3}
Salarisadministrateurs ^{1,3}
Assurantieadviseurs, acceptanten verzekeringsmaatschappij ²
Adviseurs hypotheek, kredieten en subsidies ²
Financieel- en beleggingsspecialisten, treasurers
Controllers, compliance officers, know your customer (kyc) / due dilligence (cdd) specialisten, IT-auditors ³
Assistent controllers ³
AA- en assistent accountants ³
Hoofden inkoop
Assistent inkopers
Inkopers
Juristen / juridisch adviseurs, kandidaat-notarissen en regulatory affairs officers ⁴

Midden-Limburg

Financieel en administratie - juridisch
Middelbaar / gespecialiseerd vakmanschap
Administratief-juridisch medewerkers
Roostermakers en personeelsplanners ¹
Directiesecretaresses en managementassistenten ¹
Hoog / wetenschappelijk
Boekhouders en financieel administrateurs ^{1,2}
Salarisadministrateurs ²
Assurantieadviseurs, acceptanten verzekeringsmaatschappij ³
Financieel- en beleggingsspecialisten, treasurers
Controllers, compliance officers, know your customer (kyc) / due dilligence (cdd) specialisten, IT-auditors ²
Assistent controllers ²
AA- en assistent accountants ²
Hoofden inkoop
Assistent inkopers
Inkopers
Juristen / juridisch adviseurs, kandidaat-notarissen en regulatory affairs officers ⁴

Noord-Limburg

Financieel en administratie - juridisch
Middelbaar / gespecialiseerd vakmanschap
Administratief-juridisch medewerkers
Roostermakers en personeelsplanners ¹
Directiesecretaresses en managementassistenten ¹
Hoog / wetenschappelijk
Boekhouders en financieel administrateurs ^{1,2}
Salarisadministrateurs ^{1,2}
Assurantieadviseurs, acceptanten verzekeringsmaatschappij ³
Financieel- en beleggingsspecialisten, treasurers
Controllers, compliance officers, know your customer (kyc) / due dilligence (cdd) specialisten, IT-auditors ²
Assistent controllers ²
AA- en assistent accountants ²
Hoofden inkoop
Assistent inkopers
Inkopers
Juristen / juridisch adviseurs, kandidaat-notarissen en regulatory affairs officers ⁴

¹ Afhankelijk van de taken en verantwoordelijkheden kan het gaan om een functie op middelbaar of hoger beroepsniveau.

² Door digitalisering worden adviestaken in deze functie belangrijker.

³ Voor deze beroepen zijn Wft-diploma's nodig (Wet op het financieel toezicht).

⁴ Er is een groeiende vraag vanuit juridische afdelingen van bedrijven, bijvoorbeeld naar commercial legal council of juridisch specialisten op het gebied van IT/privacy.

Figuur 10a, b, c: Kansrijke beroepen in Noord, Midden en Zuid-Limburg

7.4. Maatschappelijke behoefte

Naast arbeidsmarktbehoefte, komt de Ad Finance ook tegemoet aan een maatschappelijke behoefte.

7.4.1. EU-regelgeving

Er zijn ontwikkelingen in de markt die pleiten voor het belang van het starten van een Ad Finance in de provincie Limburg. Vanwege de in 7.3.3. genoemde actuele en toekomstige ontwikkelingen op de vlakken Customer Due Diligence (CDD) en Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) zal naar verwachting ook in de toekomst behoefte blijven aan professionals in de regio wat zal leiden tot behoefte aan op- of bijscholing in de regio. Daarmee zal de opleiding bijdragen aan recente ontwikkelingen, zoals de verslaglegging van de ESG-doelen (Environmental, Social, Governance) van de Europese Unie.

De EU-regels rondom CSRD eisen zowel van grote en beursgenoteerde bedrijven als van het midden- en kleinbedrijf (MKB) dat ze regelmatig publiceren over de sociale en milieurisico's waarmee ze worden geconfronteerd en de gevolgen van hun activiteiten voor mens en milieu. De verwachting is dat een deel van de werkzaamheden die hiermee gepaard gaan, komen te liggen bij de (Ad) finance professional. Op dit moment mist een deel van de finance professionals de capaciteit en kennis om te starten met ESG-reporting. Dat betekent dat er behoefte is aan kennis en capaciteit van Sustainability Reporting en inrichten van AO/IB rond dit thema. Afgestudeerden van de voorgenomen Ad Finance zullen een rol spelen in het voorbereiden, analyseren en rapporteren van deze verslaglegging.

Een CDD-analist doet onderzoek naar de activiteiten (van het bedrijf) van een klant, integer handelen en de mogelijke risico's voor het bedrijf en voor de bank. Een Ad-er Finance zal als (assistent) junior analist dossiers behandelen die in de kern eenvoudig zijn.

7.4.2. Digitalisering

Een trend in de financiële sector is dat door robotisering werknemers andere functies en/of werkzaamheden op zich gaan nemen. Naar verwachting zal er in de toekomst het nodige veranderen voor werknemers en hun (te ontwikkelen) talenten¹⁴¹³. De industrie ontwikkelt zich richting een data gedreven industrie en dat vraagt van werknemers dat ze meegroeien. Gevestigde werknemers en nieuwe talenten in de sector zullen zich daarom moeten blijven ontwikkelen op het gebied van data en digitalisering. De voorgenomen Ad Finance biedt mogelijkheden tot deze ontwikkeling met data-analyse en datavisualisatie, aansluitend bij de speerpunten van het lectoraat.

Meer algemeen tonen verschillende bronnen aan dat er nog steeds een behoefte bestaat aan (meer) Ad-opleidingen. Steeds meer wordt de meerwaarde gezien van dit opleidingsniveau tussen mbo-4 en hbo-bachelor. Het voorziet niet alleen in een vraag op de arbeidsmarkt, maar versterkt ook de doorstroom van mbo naar hbo.

7.4.3. Associate degrees als waardevol extra aanbod

Zuyd Hogeschool is lid van het landelijk platform voor Associate degrees. In deze rol hebben wij een convenant getekend dat een betere landelijke positionering van de Associate degrees nastreeft. Het belang van het ontwikkelen en aanbieden van Ad-opleidingen wordt benadrukt door het rapport 'Klaar voor de groei'¹⁵ (bronpagina 80) van de Sociaal Economische Raad. Dit rapport geeft een ontwikkeling aan die steeds meer geldigheid heeft; anno 2023 heeft dit niet aan kracht ingeboet: functies op mbo-niveau worden steeds complexer, mbo-diploma's worden steeds minder waard en de behoefte aan

¹⁴ <https://www.highq.nl/trends-en-ontwikkelingen-in-de-financiele-sector-2024/>

¹⁵ https://www.seo.nl/wp-content/uploads/2020/04/2015-67_Klaar_voor_de_groei.pdf

hoger opgeleiden wordt groter. De beoogde Ad Finance van Zuyd Hogeschool is de eerste in de provincie Limburg in de financiële sector.

Van belang is ook de Strategische Agenda Hoger Onderwijs 'Houdbaar voor de toekomst'¹⁶(bronpagina 48). Deze agenda geeft aan dat de meerwaarde van de Associate degree is bevestigd en dat zij de doorstroom van mbo naar hbo versterken. De Vereniging Hogescholen stelt in Strategische Agenda 'Professionals voor morgen'¹⁷ (bronpagina 10) dat de ontwikkeling van Associate degrees moet worden doorgezet om deze doorstroom verder te blijven verbeteren.

7.4.4. Maatschappelijke behoefte in de regio

De Regionale Kennisagenda Limburg¹⁸ is een integrale agenda die beleidsvelden met elkaar verbindt en uitgaat van de kracht van de regio. Het versterken en verbinden van specifieke Limburgse krachten gebeurt met alle partners in de regionale Triple helix en op basis van langjarig commitment met als doel duurzame economische ontwikkeling (bronpagina 2). Een aantal thema's uit deze kennisagenda zijn relevant voor de te starten Ad Finance, zoals het doel van duurzame inzetbaarheid van voldoende gekwalificeerde mensen op de arbeidsmarkt vanaf het vmbo tot het wo (bronpagina 4).

De topsectoren vormen een belangrijke basis voor de Limburgse economie, dit zijn met name bedrijven en netwerken die door kennis en innovatie gedreven zijn. Hoewel finance niet een van de topsectoren behelst, behoeven alle bedrijven en netwerken in de topsectoren financiële kennis en expertise. De Ad Finance draagt bij aan de regionale levering van professionals in een (digitaliserende) finance wereld.

8. Analyse bestaand aanbod en inschatting verwante instroom (art. 5 lid 4)

Momenteel zijn er in Nederland twee andere hogescholen die een Ad Finance aanbieden, te weten Avans Hogeschool (deeltijd in Breda) en voltijd in Roosendaal, 's Hertogenbosch) en Christelijke Hogeschool Windesheim (voltijd in Zwolle en Almere). De opleiding Ad Finance is sterk verwant met twee andere opleidingen, te weten Ad Accountancy en Ad Finance & Control. Deze opleidingen worden aan verschillende hogescholen aangeboden. Tabel 4 geeft een overzicht van de instroom van de drie verwante opleidingen in Nederland (Duo, peildatum 1 oktober 2022¹⁹), waaruit naar voren komt dat er een lichte groei zichtbaar is in het aantal studenten. De instroom van mogelijk verwante onbekostigde Ad-opleidingen is niet bekend en worden dan ook niet in de afweging meegenomen.

Uit deze instroomcijfers kan worden geconcludeerd dat de instroom tussen 2017 en 2022 stabiel met een lichte groei is. Uiteraard is het moeilijk om de impact van corona en de krappe arbeidsmarkt op de instroom te beoordelen.

De inhoud van de drie Ad opleidingen is (deels) overlappend en afgestudeerden van alle opleidingen kunnen uitstromen in vergelijkbare functies en beroepen. Een deel van de opleidingen richt zich echter op deeltijdonderwijs, waarmee ze een andere doelgroep aanspreken. Ook ligt geen enkele Ad Finance binnen het verzorgingsgebied van Zuyd Hogeschool, er worden helemaal geen verwante opleidingen

¹⁶ <https://www.cdho.nl/assets/uploads/2019/12/Strategische-Agenda-2019.pdf>

¹⁷

https://www.vereniginghogescholen.nl/system/knowledge_base/attachments/files/000/001/067/original/Professionals_vo_or_morgen_-_strategische_agenda_Vereniging_Hogescholen_2019-2023.pdf?1567175114

¹⁸ <https://www.cdho.nl/assets/uploads/2018/10/Herziene-Regionale-Kennisagenda-Limburg.pdf>

¹⁹ https://duo.nl/open_onderwijsdata/hoger-onderwijs/aantal-studenten/studenten-hbo.jsp

aangeboden in Limburg. De meest relevante en nabije opleiding is de Ad Finance voltijd van Avans Hogeschool, al vallen beide locaties daarvan buiten het verzorgingsgebied van Zuyd Hogeschool.

Instellingsnaam actueel	Opleidingsnaam	Opleidingsvorm	2018	2019	2020	2021	2022
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	Ad Accountancy	deeltijd onderwijs	15	20	26	29	30
Fontys Hogescholen	Ad Accountancy	deeltijd onderwijs	39	53	45	35	30
Hogeschool Rotterdam	Ad Accountancy	deeltijd onderwijs	40	45	40	44	60
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	Ad Accountancy	duaal onderwijs	29	28	31	29	33
Fontys Hogescholen	Ad Accountancy	voltijd onderwijs	<5	<5	<5	<5	0
Hogeschool Rotterdam	Ad Accountancy	voltijd onderwijs	240	213	200	179	158
Avans Hogeschool	Ad Finance	deeltijd onderwijs	91	89	107	105	110
Christelijke Hogeschool Windesheim	Ad Finance	voltijd onderwijs	28	75	80	81	58
Avans Hogeschool	Ad Finance	voltijd onderwijs	92	132	153	154	169
De Haagse Hogeschool	Ad Finance & Control	deeltijd onderwijs	68	66	74	70	62
NHL Stenden Hogeschool	Ad Finance & Control	duaal onderwijs	0	0	6	14	18
NHL Stenden Hogeschool	Ad Finance & Control	voltijd onderwijs	65	74	75	67	57
Hogeschool van Amsterdam	Ad Finance & Control	voltijd onderwijs					47
Hogeschool INHOLLAND	Ad Finance & Control	voltijd onderwijs	98	107	96	94	83
Totaal:			805	902	933	901	915

Tabel 4: Nationale instroom in AD-opleidingen in de discipline Finance.

Het verzorgingsgebied van de Ad Accountancy van Fontys in Eindhoven overlapt deels met dat van Zuyd Hogeschool, maar omdat het een deeltijdopleiding is die zich specifiek op accountancy en de reeds werkende professional richt, beschouwen we deze opleiding als niet-concurrerend. In de Deskresearch kijkt Markteffect⁸ naar de ruimte in het aanbod waarbij is gekeken naar de eerstejaars instroom. Markteffect concludeert dat de instroomcijfers gecombineerd met de arbeidsmarktbehoefte, tot de conclusie leiden dat er ruimte is in het landelijk aanbod.

De uitkomsten van de enquête bij regionale (potentiële) werkgevers⁵ bevestigen de behoefte en noodzaak aan een Ad Finance in de regio. Van de 60 respondenten steunt bijna 95% de komst van deze Ad volledig, de overige 5% spreekt deels steun uit (bronpagina 14). Uit de enquête blijkt ook dat regionale werkgevers het Ad-profiel herkennen en steunen (bronpagina's 3 en 4).

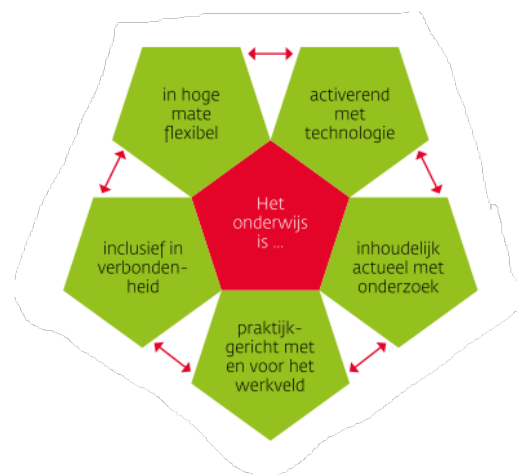
Zuyd Hogeschool verwacht dat de studenten die instromen voor overgrote meerderheid uit de regio Limburg en Oost-Brabant afkomstig zijn. Aangezien er op dit moment nog geen voltijd Ad Finance (of Ad Accountancy of Ad Finance & Control) in deze regio wordt aangeboden, is onze verwachting dat een vestiging in de provincie Limburg geen negatief effect zal hebben op de landelijke spreiding opleidingen van AD Finance.

9. Noodzaak tot start nieuwe opleiding (art. 6 lid 1 sub b in samenhang met lid 3)

9.1. Ruimte voor nieuwe opleiding binnen bestaand portfolio van Zuyd

De visie van Zuyd Hogeschool op onderwijs (zie ook figuur 11) is de basis voor het portfoliebeleid.

Zuyd ambieert een onderwijsaanbod dat is afgestemd op de beroepspraktijk, op de regionale behoefte en op de diversiteit van onze instroom. Met de strategie ‘Passie voor ontwikkeling’ richt Zuyd zich op de succesvolle ontwikkeling van studenten tot goed opgeleide professionals en voor de regio relevante beroepskrachten. We doen dit met een goed doordacht onderwijsportfolio, dat bestaat uit een aanbod van opleidingen op verschillende niveaus in verschillende varianten en diverse vormen. Het beheer van het onderwijsportfolio vraagt permanente aandacht zodat het aanbod aansluit bij de behoeften in de arbeidsmarkt en de vraag vanuit de regio”²⁰ (Zuyd Hogeschool, 2023). Vanuit deze visie is de ambitie om een regionaal, breed aanbod aan opleidingen te bieden, in samenwerking met andere instellingen.

Figuur 11: visie op onderwijs (CvB, Zuyd Hogeschool, 2021)

Het opleidingsportfolio van de Academie voor Financieel Management bestaat momenteel uit de twee voltijdse bacheloropleidingen Finance & Control en Accountancy. Dit jaar (2023-2024) starten we ook met een duale variant van deze opleidingen. Wij zien de Ad Finance als mooie en waardevolle additie in de academie. De Ad Finance komt tegemoet aan de behoefte van een groep studenten die anders geen hbo-opleiding zou starten of afronden. Een deel van deze groep vindt een vierjarige opleiding te lang. Een tweejarige opleiding is overzichtelijker en biedt na afronding de mogelijkheid om te continueren met de bachelor. Een ander deel van deze groep bestaat uit studenten die wel starten met een bacheloropleiding, maar dreigen uit te vallen. De Ad Finance biedt deze groep studenten de mogelijkheid om met een diploma de arbeidsmarkt te betreden.

9.2. Noodzaak voor uitbreiding versus integratie in huidige opleiding(en)

Zoals eerder aangegeven in deze aanvraag, bestaat er momenteel geen Ad in dit domein in Limburg of Oost-Brabant. Het is daarom niet mogelijk om de voorgestelde opleiding te integreren met een bestaande Ad-opleiding.

10. Aansluiting instellingsprofiel (art. 6 lid 1 sub b in samenhang met lid 4)

Zuyd is een brede hogeschool met een zestigtal bachelor- en masteropleidingen, Associate degree-programma's en een pre-bachelor in acht domeinen: Podiumkunsten, Beeldende Kunsten, International Business and Communication, Techniek, Gezondheidszorg en Welzijn, Business en Recht, Hotel en Facility Management en Educatie.

Zuyd Hogeschool is dé hogeschool van Zuid- en Midden-Limburg, met een stevige verankering in de (Eu)regio. Zuyd is gehuisvest op elf locaties binnen de gemeentes Heerlen, Maastricht en Sittard. Ongeveer driekwart van onze studenten komt uit Zuid- en Midden-Limburg, gemiddeld komt tien procent uit het Belgische en Duitse deel van de Euregio Maas-Rijn en daarbuiten. Het overgrote deel van de studenten loopt stage in de regio en een groot aantal gaat er na de studie ook aan de slag.

²⁰ <https://www.zuyd.nl/binaries/content/assets/zuyd/nieuwe-medewerkers/zuyd-visie-op-eigentijds-hbo.pdf>

In haar nieuwe strategie 2024 – 2028²¹ beschrijft Zuyd Hogeschool haar visie op eigentijds hoger beroepsonderwijs en de betekenis van praktijkgericht onderzoek aan de hand van een aantal beloftes. Eén van de beloftes is het bieden een breed en passend onderwijsaanbod voor studenten en professionals (bronpagina's 13-17). Zuyd wil dat realiseren door het aanbod nog meer af te stemmen op de behoeften van studenten en de arbeidsmarkt. Zuyd wil talent vinden, ontwikkelen en behouden voor de regio, door onder meer het vernieuwen en vergroten van het onderwijsaanbod, mede afgestemd op kraptes in de arbeidsmarkt. In een regio waarin demografische krimp en tegelijkertijd krapte op de arbeidsmarkt een rol speelt, ziet Zuyd Hogeschool een verantwoordelijkheid weggelegd om bij te dragen aan oplossingen.

De voorgenomen Ad Finance sluit goed aan bij het instellingsprofiel van Zuyd, temeer omdat in het Domein Financieel Management al verschillende opleidingen worden aangeboden, maar nog geen associate degree. De aanvulling op het bestaande portfolio is goed, mede omdat er vanuit het werkveld duidelijke interesse en steun is voor deze opleiding en de professionals die zullen worden afgeleverd. Binnen Zuyd Hogeschool stroomt 15% na afronding van de Ad-studie door naar een bacheloropleiding (persoonlijke communicatie, dienst Marketingcommunicatie Zuyd Hogeschool, 2023). Dit biedt ook voor de Ad Finance doorlopende studietrajecten naar de bacheloropleidingen, wat past bij de Zuyd visie op eigentijds hoger beroepsonderwijs en een leven lang leren.

11. RIO- en ISCED-indeling

Op basis van een verkenning van de RIO-indelingen in Nederland, doet Zuyd Hogeschool het voorstel om de Ad Finance in te delen bij het onderdeel Economie.

12. Afstemming (art. 4 lid 3)

12.1 Afstemming binnen de onderwijsinstelling

Binnen Zuyd Hogeschool zijn de belanghebbende partijen uitvoerig betrokken bij de ontwikkeling van de Ad Finance en is er met hen afgestemd. De betrokken belanghebbende partijen zijn de Centrale Medezeggenschapsraad, Academieraad van Financieel Management, Toets- en Examencommissie Academie Financieel Management, dienst Onderwijs en Onderzoek, dienst Marketing en communicatie en uiteraard het College van Bestuur.

12.2 Afstemming verwante Ad- en Bacheloropleidingen

Om te komen tot een goede afstemming tussen de bestaande Bachelor- en Ad-verwante opleidingen zijn en worden een aantal stappen ondernomen.

In de afgelopen maanden is er met diverse collega-hogescholen in het land gesproken over deze nieuw te starten Ad Finance bij Zuyd Hogeschool en zo ook met het Landelijk Ad—overleg (LAdO). De gesprekken hadden een tweeledig doel: enerzijds het verkennen en bespreken van de noodzaak en ruimte in het huidige aanbod in relatie tot de arbeidsmarkt, anderzijds om te sparren over het curriculum van de opleiding. Tabel 5 geeft een overzicht van de gevoerde gesprekken.

In de verschillende gesprekken werd zeer positief gereageerd op ons initiatief om in het zuiden van het land ook een Ad Finance te starten. De noodzaak om een Ad Finance te starten en daarmee te kunnen voldoen aan de arbeidsmarktkrapte werd in de gesprekken bevestigd. In het gesprek met

---

²¹ [Het begint met jou. Strategie Zuyd Hogeschool 2024-2028](#)

Fontys, met de meest nabijgelegen locaties, is afgesproken verdere samenwerking en uitwisseling te verkennen.

Datum	Hogeschool	opleiding
5 september 2023	Avans Hogeschool	Ad Finance
13 november 2023	Avans Hogeschool	BA en Ad Accountancy
7 september 2023	Hogeschool Saxion	Ad Finance
11 september 2023	NHL Stenden Hogeschool	Ad Finance & Control
15 september 2023	Hogeschool Utrecht	Ad Finance & Control
25 september 2023	Hogeschool van Rotterdam	Ad Accountancy Betrokken bij meerdere hogescholen als deskundige.
7 november 2023	LADO Aanwezige hogescholen: HU, Stenden, Avans, Windesheim, Rotterdam, Haagse Hogeschool, HvA, HAN	
11 december 2023	Fontys Hogeschool	Ba Bedrijfskunde, Finance & Control

Tabel 5: overzicht afstemmingsgesprekken

13. Bronnenlijst

DUO (2022). *Aantal instromende studenten in het HBO*. Opgehaald van DUO:

<https://duo.nl/open Onderwijsdata/hoger-onderwijs/aantal-studenten/studenten-hbo.jsp>

Landelijk overleg Ad Finance (2023), *Landelijk domeinprofiel Associate degree-opleiding Finance*. Bron 1 & 3.

Markteffect (2023). *Deskresearch Associate degree Finance*. Bron 8.

Markteffect (2023). *Vacatureanalyse Associate degree Finance Zuyd Hogeschool*. Bron 7.

Onderwijsinspectie (2022). *Factsheet Associate degree- opleidingen 2017 - 2021*. Opgehaald van:

<https://www.onderwijsinspectie.nl/documenten/publicaties/2022/07/14/factsheet-associate-degree-opleidingen-2017-2021>

Provincie Limburg (2018). *Herziene regionale kennisagenda*. Opgehaald van:

<https://www.cdho.nl/assets/uploads/2018/10/Herziene-Regionale-Kennisagenda-Limburg.pdf>

Rabobank (2022). *Vooruitzicht accountancy en administratiekantoren blijft goed*. Opgehaald van:

<https://www.rabobank.nl/kennis/d011295423-voortzicht-accountancy-en-administratiekantoren-blijftgoed#:~:text=De%20combinatie%20van%20personeelstekorten,%20hogere,ongeveer%204%25%20voor%20de%20branche.>

Sparke & Keane (2023). *Ad Finance: Arbeidsmarktrelevantie Onderzoek*. Bron 6.

UWV (2021). *UWV barometer arbeidsmarkt financiële dienstverlening*. Opgehaald van:

https://www.werk.nl/imagesdxa/uwv_barometer_financiele_dienstverlening_jan2021_tcm95-425944.pdf

UWV (2023). *Financiële dienstverlening*. Opgehaald van:

<https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/sector/financiele-dienstverlening>

UWV (2023). *Kansrijke beroepen*. Opgehaald van: https://www.werk.nl/imagesdxa/uwv-kansrijke-beroepen-2023_tcm95-451013.pdf

https://www.werk.nl/imagesdxa/uwv-kansrijke-beroepen-2023_tcm95-451013.pdf

UWV (2023). *Spanningsindicator*. Opgehaald van:

<https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/dashboards/spanningsindicator>

Zuyd Hogeschool (2021). *De Zuyd-visie op eigentijds hoger beroepsonderwijs*. Opgehaald van:

<https://www.zuyd.nl/binaries/content/assets/zuyd/nieuwe-medewerkers/zuyd-visie-op-eigentijds-hbo.pdf>

Zuyd Hogeschool (2023). *Het begint met jou. Strategie Zuyd Hogeschool 2024-2028*. Opgehaald van:

<https://zuydhetbegintmetjou.nl/assets/pdfs/strategie.pdf>

Zuyd Hogeschool (2023). *Kansen en risico's studentenmarkt Ad Finance*. Bron 4.

Zuyd Hogeschool (2023). *Uitkomsten werkgeversenquête Ad Finance Zuyd Hogeschool*. Bron 5.

SEO (2015). *Klaar voor de groei? Monitor uitrol Associate Degree*. Opgehaald van:
https://www.seo.nl/wp-content/uploads/2020/04/2015-67_Klaar_voor_de_groei.pdf

Vereniging Hogescholen (2019). *Professionals voor morgen. Strategische agenda 2019-2023*.
Opgehaald van:
https://www.vereniginghogescholen.nl/system/knowledge_base/attachments/files/000/001/067/original/Professionals_voor_morgen_-_strategische_agenda_Vereniging_Hogescholen_2019-2023.pdf?1567175114

HighQ. *10 trends en ontwikkelingen in de financiële sector 2024-2030*. Opgehaald van:
<https://www.highq.nl/trends-en-ontwikkelingen-in-de-financiele-sector-2024/>